

Analysis of Molecular Interactions Using the Thermophoresis Method and its Applications in Neuroscience and Biological Processes

Sara Azizishalbab¹, Asadollah Asadi^{2*}, Arash Abdolmaleki^{3,4}

¹Basic Science Research Center, University of Tabriz, Tabriz, Iran

²Department of Biology, Faculty of Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

³Department of Engineering Sciences, Faculty of Advanced Technologies, University of Mohaghegh Ardabili, Namin, Iran

⁴Bio Science and Biotechnology Research center (BBRC), Sabalan University of Advanced Technologies (SUAT), Namin, Iran

Received: 24 Oct 2018

Article Info:

Accepted: 20 Apr 2019

ABSTRACT

Introduction: Molecular interactions play an important role in the phenomenon and biological processes. In fact, any cellular biological process ranged from genetic replication to the production of various proteins to the transmission of neurological, hormonal, membrane involves collections of molecular interactions that occur continuously. Interference in each of these processes at every stage of molecular interaction may be caused by various diseases. Therefore, their careful study can improve our understand of biological phenomena and lead to the emergence of new methods for the treatment of many diseases, in particular, the diseases of the nervous system. For this purpose, various biophysical and biochemical methods have been developed. Among them, infrared laser-based methods are very useful and important. Thermophoresis is one of these methods, which has been considered in recent years by medical, pharmaceutical, neuroscience, regeneration and biology scientists. This method is based on the direct movement of molecules in a temperature slope. This type of movement greatly depends on the biophysical properties of the molecule, including size, load, and solvent layer. Micro-scale modifications in this specification can affect the properties of the molecule under the influence of temperature. **Conclusion:** Thermophoresis is an easy, accurate, and fast method for analyzing the behavior of molecules. For this purpose, in the present study, we discussed the various theoretical and practical details as well as the various advantages and disadvantages of measuring the tendency of small molecules, such as ions and biochemical molecules.

Key words:

1. Molecular Biology
2. Biological Phenomena
3. Nervous System Diseases

*Corresponding Author: Asdollah Asadi

E-mail: asad.asady@gmail.com

تجزیه و تحلیل تعاملات مولکولی با استفاده از روش ترموفورز و کاربردهای آن در علوم اعصاب و فرایندهای زیستی

سارا عزیزی شالباف^۱، اسداله اسدی^{۲*}، آرش عبدالملکی^{۳،۴}

^۱مرکز تحقیقات علوم پایه، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

^۲گروه زیست‌شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

^۳گروه علوم مهندسی، دانشکده فناوری‌های نوین، دانشگاه محقق اردبیلی، نمین، ایران

^۴مرکز پژوهشی علوم زیستی و زیست فناوری، دانشگاه فناوری‌های نوین سلان، نمین، ایران

اطلاعات مقاله:

تاریخ پذیرش: ۳۱ فروردین ۱۳۹۸

تاریخ دریافت: ۲ آبان ۱۳۹۷

چکیده

مقدمه: تعاملات مولکولی نقش مهمی را در پدیده‌ها و فرایندهای زیستی ایفاء می‌کنند. در واقع هر فرایند زیستی در سلول از همانندسازی ماده ژنتیکی گرفته تا ساخت انواع پروتئین‌ها به‌منظور انتقال پیام‌های عصبی، هورمونی، غشا شامل مجموعه‌ای از تعاملات مولکولی هستند که به صورت پیوسته رخ می‌دهند. تداخل در هر کدام از این فرایندها، در هر مرحله از تعاملات مولکولی ممکن است توسط بیماری‌های مختلفی ایجاد شود. بنابراین مطالعه دقیق آن‌ها می‌تواند شناخت ما از پدیده‌های زیستی را بهبود بخشد و منجر به ابداع روش‌های نوین در درمان بسیاری از بیماری‌ها خصوصاً بیماری‌های سیستم عصبی گردد. بدین منظور روش‌های بیوفیزیکی و بیوشیمیایی مختلفی ابداع شده است. در بین آن‌ها روش‌های مبتنی بر لیزر فروسرخ بسیار پر مزیت و مهم می‌باشند. ترموفورز یکی از این روش‌ها است که در سال‌های اخیر بسیار مورد توجه دانشمندان حوزه پزشکی، داروسازی، علوم اعصاب، پزشکی ترمیم و زیست‌شناسی قرار گرفته است. این روش بر اساس حرکت مستقیم مولکول‌ها در شیب دمایی است. این نوع حرکت به طور چشم‌گیری به خصوصیات بیوفیزیکی مولکول از جمله اندازه، بار و لایه حلال‌پوشی بستگی دارد. تغییرات در مقیاس میکرو در این خصوصیات می‌تواند خصوصیات مولکول تحت نفوذ شیب دمایی را تحت تأثیر قرار دهد. **نتیجه‌گیری:** ترموفورز روشی آسان، دقیق و سریع برای تجزیه و تحلیل رفتار مولکول‌ها است. بدین منظور در این مقاله جزئیات مختلف نظری و عملی و همچنین مزایا و معایب مختلف سنجش میزان تمایل مولکول‌های کوچک همچون یون‌ها و مولکول‌های زیستی مورد بحث قرار گرفت.

کلید واژه‌ها:

۱. زیست‌شناسی مولکولی
۲. پدیده‌های زیستی
۳. بیماری‌های سیستم عصبی

* نویسنده مسئول: اسداله اسدی

آدرس الکترونیکی: asad.asady@gmail.com

مقدمه

و جابه‌جایی است (۱۰-۸) با توجه به مزایایی که از این روش ذکر شد، در مهر و موم‌های اخیر به یک روش قدرتمند به‌منظور تجزیه و تحلیل طیف وسیعی از میان‌کنش‌ها و تعاملات مولکولی شامل پروتئین-پروتئین، پروتئین-پپتید، پروتئین-دی‌ان‌ای، پروتئین-مولکول‌های کوچک و پروتئین-غشا به کار گرفته می‌شود (۱۲-۱۰).

دیدگاه نظری ترموفورز

مفهوم ترموفورز طبق تعریف لودویگ به شیب دمایی در محلول آبی مولکول‌های زیستی اطلاق می‌شود. این شیب دمایی منجر به جریان حرارتی و در نتیجه جریان مولکول‌ها نیز می‌شود. به عبارتی در محلول هم جریان دما و هم جریان جرم انجام می‌شود. میزان این جریان مولکولی متناسب با غلظت ماده و شیب دمایی خواهد بود:

$$j = -cD_T \text{ grad } T$$

در این معادله j جریان مولکول، c غلظت ماده، D_T ضریب توزیع دمایی و $\text{grad } T$ نیز شیب دما را نشان می‌دهند.

در حالت گذار steady state جریان ترموفورزی با جریان جرم برابر می‌شود و جریان مولکولی به صورت زیر خواهد بود:

$$j = -D \text{ grad } c$$

که در این معادله نیز D نشان‌دهنده ضریب توزیع می‌باشد.

با این حساب تغییرات ترموفورزی اعمال شده در غلظت را می‌توان از نسبت ضرایب توزیع به دست آورد. این نسبت را ضریب سورت^۳ می‌نامند:

$$S_T = \frac{D}{D_T}$$

وجود اختلاف دمای ΔT در حالت گذار steady state در محیط منجر به تقلیل مولکول‌های حل‌شده در ناحیه‌ای که دمای آن بالاست می‌شود. این تغییر در غلظت را می‌توان از رابطه زیر محاسبه کرد:

$$C_{\text{سرما}} / C_{\text{سرما}} - \exp(-S_T \Delta T)$$

که C نشاندهنده غلظت مولکول‌ها در نواحی گرم و سرد نمونه است (۹).

اجزا و نحوه کارکرد دستگاه

هر روش آزمایشگاهی دارای اجزا و تجهیزاتی است که

تمامی فرایندهای داخل سلولی و خارج سلولی در موجودات زنده به واسطه میان‌کنش‌ها و تعاملاتی که بین مولکول‌های زیستی مختلف صورت می‌گیرد انجام می‌شوند. به عبارت دیگر این تعاملات مولکولی هستند که به صورت سلسله مراتبی انجام می‌شوند تا در نهایت فرایند خاصی در موجود زنده انجام شود و در نتیجه آن‌ها موجود زنده بتواند با محیط پیرامون خود سازگاری داشته باشد (۱). بسیاری از این فرایندها برای طبیعت موجودات زنده مرسوم هستند، برای مثال همانندسازی DNA یا تولید پروتئین‌های مختلف، اما در برخی موارد نقص در مسیر این فرایندهای زیستی و یا رخداد فرایندهای غیرطبیعی می‌توانند عواقبی برای موجود زنده داشته باشند و سبب ایجاد بیماری شوند. بنابراین تجزیه و تحلیل این میان‌کنش‌ها و تعاملات می‌تواند گام مؤثری در شناخت فرایندهای زیستی داشته باشد که در نهایت منجر به دستیابی به روش‌های نوین برای درمان بیماری‌های مختلف می‌شود (۲). به‌منظور مطالعه این میان‌کنش‌ها، روش‌های بیوفیزیکی و بیوشیمیایی متنوعی ارائه شده‌اند. به‌عنوان مثال می‌توان به روش‌های سنجش تغییر جابه‌جایی الکتروفورزی که برای مطالعه تعاملات درشت مولکول‌ها، کالری‌متری تیتراسیون هم‌دما، قطبش فلورسانسی و تشدید رزونانس سطحی که به‌منظور دستیابی به پارامترهای کمی اتصالات مولکولی استفاده می‌شوند، اشاره کرد. البته لازم به ذکر است که هرکدام این روش‌ها معایبی از جمله حساسیت نسبتاً کم برخی از آن‌ها، نیاز داشتن به مقادیر زیاد نمونه و نیز در برخی موارد زمان‌بر بودن روش را دارند (۳، ۴).

در اینجا به معرفی و توضیح روشی بیوفیزیکی تحت عنوان ترموفورز^۱ می‌پردازیم که برای اولین بار توسط لودویگ^۲ توصیف شد (۵، ۶). این روش بر مبنای جابه‌جایی مستقیم ذرات بر اثر شیب دمایی است. مولکول‌ها در شیب دمایی بسته به اندازه، بار و لایه حلال‌پوشی حرکت می‌کنند. در اثر تعامل لیگاند با مولکول، حداقل یکی از این پارامترها تغییر خواهد کرد. حتی کوچک‌ترین تغییرات در این پارامترها می‌تواند در جابه‌جایی ترموفورزی مولکول مشاهده و بررسی شود (۷).

این روش مزایای فراوانی دارد. با در دسترس داشتن مقدار کمی نمونه می‌توان تجزیه و تحلیل را با این روش انجام داد. محدودیتی برای وزن و اندازه مولکول‌ها ندارد. اندازه‌گیری را می‌توان در محیط‌های مختلفی چون محلول‌های مختلف، بافرها، عصاره سلولی، مایع مغزی-نخاعی و نیز خون انجام داد. همچنین دستگاه آن به گونه‌ای طراحی شده که به راحتی قابل حمل

¹ Microscale thermophoresis

² Ludwig

³ Soret

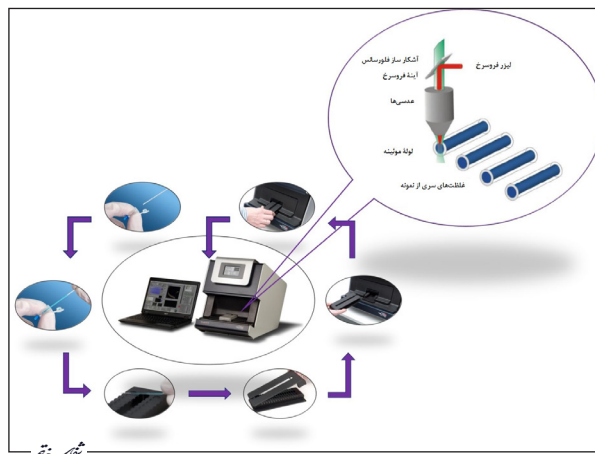
متصل شده (کمپلکس) است. بنابراین طبق این معادله می‌توان از اختلاف این دو جمله کسر مولکول‌های متصل شده و در نتیجه ثابت توزیع واکنش را به دست آورد (۱۵-۱۳، ۵).

یکی از مزیت‌های روش ترموفورز این است که برای القای حرارت به نمونه از لیزر فرورسرخ استفاده می‌شود. لیزر فرورسرخ با دقتی در حدود میلی‌کلوین منجر به گرم شدن نمونه می‌شود که این مورد در مقایسه^۴ خصوصیات ترموفورزی غلظت‌های سری نمونه بسیار مهم است. از طرفی، با توجه به اینکه لیزر فرورسرخ بر روی نمونه متمرکز می‌شود، می‌تواند در محدوده میکرومتری منجر به افزایش دمای نمونه شود و این برای تجزیه و تحلیل سریع ترموفورز بسیار مهم است. حرکت مولکول‌ها در محلول به انتشار بستگی دارد. لیزر فرورسرخ با حرارت‌دهی موضعی سبب اختلاف دما در محلول شده و این اختلاف دما باعث حرکت مولکول‌ها در جهت همگن‌سازی دما در محلول می‌شود. کل روند اصلی آزمایش می‌تواند در ۳۰ ثانیه انجام شود. به این ترتیب که یک ثانیه پس از آنکه لیزر فرورسرخ روشن شد، انرژی در موضع جذب می‌شود و توزیع دمایی به حالت تعادل می‌رسد و دمای حالت گذار از یک درجه^۵ کلوین به ده درجه^۶ کلوین (حدوداً ۲ الی ۶ درجه به طور معمول) افزایش می‌یابد. پس از این افزایش سریع دما خیز دمایی (MST)^۷ ترموفورز در محلول گرادیان یا شیب غلظتی ایجاد می‌کند (۱۴، ۱۳).

تفسیر سیگنال‌ها

همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد در روش ترموفورز از رنگ‌های فلورسانسی استفاده می‌شود. به‌منظور نشان‌دار کردن مولکول پذیرنده، این رنگ‌ها به بخش خاصی از مولکول متصل می‌شوند. در طول آزمایش تغییرات ایجاد شده در این رنگ‌ها توسط آشکارساز مشخص می‌گردد. نتایج حاصل به صورت نموداری که تغییرات فلورسانسی را در طول زمان نشان می‌دهد نمایش داده می‌شوند. این نمودار حاوی چند مرحله است که از هر کدام می‌توان اطلاعات خاصی از تعاملات مولکولی استخراج کرد. این مراحل بر حسب گام زمانی و اینکه لیزر فرورسرخ خاموش یا روشن باشد از یکدیگر متمایز می‌شوند (نمودار ۱). این مراحل به ترتیب شامل فلورسانس اولیه (فلورسانس نمونه پیش از روشن نمودن لیزر فرورسرخ)، خیز دمایی (تغییرات فلورسانسی در ثانیه^۴ اولی که نمونه با لیزر فرورسرخ گرم می‌شود و هنوز حرکات ترموفورزی مولکول آغاز نشده است)، ترموفورز (مرحله‌ای که حرکات ترموفورزی آغاز می‌شود)، خیز دمایی معکوس (که بعد از خاموش کردن لیزر و سرد شدن نمونه ایجاد می‌شود و نمونه دچار انتشار معکوس

متناسب با هدفی که دنبال می‌کند طراحی شده است. دستگاه ترموفورز نیز از این قاعده مستثنا نیست. همان‌طور که در تصویر ۱ مشخص است مهم‌ترین اجزای دستگاه ترموفورز لیزر فرورسرخ، آینه^۵ دورنگ نما، عدسی‌ها و لوله‌های موئینه^۵ هستند. برای انجام آزمایش، محلول نمونه موردنظر را در رقت‌های خاص و سری تهیه کرده و در لوله‌های موئینه ریخته می‌شوند. سپس این لوله‌های موئینه که حاوی غلظت‌های سری هستند در مکان در نظر گرفته شده در دستگاه قرار داده می‌شوند.

تصویر ۱- شکل دستگاه و نحوه قرارگیری نمونه در آن. جزئیات و اجزای دستگاه مطابق تصویر می‌باشد.

زمانی که لیزر فرورسرخ روشن می‌شود، حرارت آن توسط آینه^۵ دورنگ نما در جهت نشر فلورسانس هدایت می‌شود. در ادامه، عدسی‌ها قرار دارند. نحوه کار دستگاه بدین‌صورت است که لیزر فرورسرخ از طریق همان عدسی که برای آشکارسازی فلورسانس به کار می‌رود، بر روی نمونه متمرکز می‌شود. این نوع ترتیب قرارگیری اجزای دستگاه در ارائه^۵ بسیار دقیق خصوصیات ترموفورزی بسیار حائز اهمیت است. این آزمایش به‌صورت تیتراسیون انجام می‌شود. غلظت مولکول نشان‌دار شده ثابت و کمتر از یک نانومولار در نظر گرفته می‌شود. اما غلظت مولکول دیگر متغیر است. در طول واکنش فلورسانس نرمال (نسبت فلورسانس اولیه^۶ به فلورسانسی که بعد از روشن شدن لیزر فرورسرخ اندازه‌گیری می‌شود) گزارش می‌گردد. اگر غلظت X به‌عنوان غلظتی از مولکول نشان‌دار شده که به مولکول هدف متصل شده است، می‌توان فلورسانس نرمال را طبق فرمول زیر به غلظت نسبت داد:

$$F_{\text{norm}}(1-x) + x F_{\text{norm}}(\text{unbound}) + x F_{\text{norm}}(\text{bound})$$

در این معادله جمله اول فلورسانس مولکول‌های متصل شده و جمله دوم نشان‌دهنده فلورسانس مولکول‌های

^۴ Dichroic

^۵ Capillary

^۶ Initial fluorescence

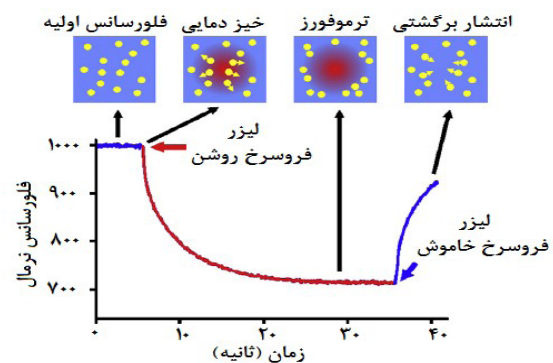
^۷ MST T-jump

خیز دمایی

این مرحله زمانی رخ می‌دهد که لیزر فرورسرخ روشن شود و نمونه به سرعت در کمتر از یک ثانیه حرارت‌دهی می‌شود. در واقع در این مرحله می‌توان با تغییر دمای ذاتی فلورسانس میزان تمایل مولکول‌ها را اندازه‌گیری کرد. دمای ذاتی رنگ فلورسنسی به تغییرات محیطی وابسته است. به عبارتی تغییر در دمای نمونه ممکن است منجر به تغییراتی در شدت شود که به علت تغییر در جذب فلورسانس، نیمه‌عمر فلورسانس، میزان کوانتوم و جابه‌جایی طیف فلورسانسی منتشر شده باشد. این تغییرات نیز به ویسکوزیته و محیط رنگ یعنی سازگاری موضعی و ترکیب آمینواسیدی پروتئین و محلول اطراف آن بستگی دارد. برای مثال زمانی که مولکول در موقعیتی نزدیک به رنگ فلورسانسی به پروتئین نشان‌دار شده با رنگ فلورسانسی متصل شود یا تغییرات کانفورماسیونی در نزدیکی موقعیت رنگ در پروتئین ایجاد کند، این اتصال سبب تغییرات دمایی نیز در نمودار فلورسانس می‌شود که در این مرحله قابل تشخیص است. پس طبق مطالبی که به آن‌ها اشاره کردیم، می‌توانیم بگوییم که خیز دمایی به وسیله اثرات موضعی یا محلی ایجاد می‌شود. با توجه به تعاملات گزارش شده بین رنگ‌های فلوروسنت و تریپتوفان‌های پروتئین، بالاترین حد این اثر در بازه ۱ الی ۲ نانومتر می‌باشد. این پدیده اطلاعات زیادی در رابطه با نوع اتصال و جایگاه آن ارائه می‌دهد. این حساسیت خیز دمایی می‌تواند توسط رنگ فلورسنسی انتخاب شده تعدیل شود.

خصوصیات کوانتومی رنگ‌ها به شدت تحت تأثیر قطبیت محلول یا محیط و بنابراین ترکیب مولکول زیستی قرار دارند. علاوه بر آشکارسازی خصوصیات استاتیکی محیط اطراف رنگ، این مرحله می‌تواند میزان سختی و استحکام داربست و ساختار مولکول دیپول‌ها را نیز آشکار کند. استحکام و سختی ساختار پروتئین معمولاً تحت تأثیر تعاملات و اتصالات تغییر می‌کند و ممکن است سخت‌تر یا منعطف‌تر شود که این پدیده سبب تغییر میزان فلورسانس در این مرحله می‌شود که می‌تواند اتصال و کیفیت آن را مشخص کند. سیگنال‌های T-jump و ترموفورز می‌توانند به راحتی از هم جدا شوند، زیرا اثراتی که منجر به تغییرات ناشی از دما در فلورسانس و همچنین خود حرارت می‌شود، فرایندهای سریع هستند که تقریباً بلافاصله پس از روشن شدن لیزر فرورسرخ اتفاق می‌افتد. لازم به ذکر است که این مرحله از آزمایش به قطر داخلی لوله مؤینه بسیار حساس است، بنابراین در انتخاب نوع لوله مؤینه باید دقت لازم به کار گرفته شود (۹، ۱۳، ۱۶).

یا بازگشتی^۸ می‌شود). از هر کدام از این مراحل می‌توان اطلاعات خاصی را در رابطه با میزان تمایل مولکول‌ها و نحوه اتصال آن‌ها به دست آورد که در ادامه به هر کدام از آن‌ها خواهیم پرداخت.

شکل ۱

نمودار ۱- سیگنال حاصل از آزمایش ترموفورز و مراحل مختلف آن.

فلورسانس اولیه

در ابتدای آزمایش که مولکول‌ها به صورت یکنواخت در محلول پراکنده‌اند و هنوز لیزر فرورسرخ روشن نشده است، سیگنال فلورسانس اولیه به دست می‌آید که آن را به صورت F اولیه نشان می‌دهند. بنابراین در این مرحله می‌توان اطلاعاتی را در رابطه با تعاملات مولکولی به دست آورد که مستقل از مراحل وابسته به لیزر فرورسرخ می‌باشند. مدت زمان این مرحله در حدود ۵ ثانیه است. معمولاً، در تجزیه و تحلیل آزمایش ترموفورز، با توجه به اینکه محلول نمونه مورد نظر به صورت دستی تهیه می‌شود ممکن است مقدار فلورسانس اولیه بین ۵ الی ۱۰ درصد متغیر باشد. اما با توجه به اینکه در آزمایش ترموفورز تغییرات نسبی فلورسانس اندازه‌گیری می‌شود، تغییرات کوچک در فلورسانس اولیه تأثیری در نتیجه آزمایش نخواهد داشت. در برخی از موارد، فلورسانس اولیه ممکن است تغییراتی در حالت اتصال مولکول را گزارش دهد. به عبارتی ممکن است تعاملات مولکولی در این مرحله رخ داده و باعث تغییراتی در فلورسانس اولیه شوند. دستگاه ترموفورز به گونه‌ای طراحی شده که تغییرات در شدت فلورسانس بسیار دقیق اندازه‌گیری شود. بنابراین اگر میان‌کنش دو مولکول منجر به تغییرات بسیار ناچیز در شدت فلورسانس شوند می‌توان به راحتی آن را اندازه‌گیری کرد. این تغییرات ممکن است باعث تغییرات الکتروستاتیکی در رنگ فلورسانس در هنگام تشکیل کمپلکس شود و در صورت امکان می‌توان ثابت تجزیه را از تغییراتی که در فلورسانس اولیه رخ می‌دهد محاسبه کرد. تغییرات بسیار شدید و غیرقابل انتظار در این مرحله نیز می‌تواند اشاره به تجمع مولکول‌های متصل یا غیر متصل قبل از اتمام آزمایش داشته باشد (۹، ۱۳، ۱۶).

⁸ Back diffusion

ترموفورز

از این مرحله می‌توان به دست آورد این است که اگر فرایند ما به گونه‌ای باشد که در آن هیچ‌گونه تغییری در اندازه مولکول انتظار نداریم (برای مثال در اتصال مولکول‌های کوچک)، اما این تغییر در آزمایش پدید آمد، در آن صورت آزمایش بیان‌کننده تجمع مولکولی است (۱۶، ۱۳، ۹).

عوامل و شرایط بهینه برای انجام آزمایش ترموفورز

به‌منظور اینکه آزمایش ترموفورز در شرایط بهینه انجام شود نیاز است که برخی شرایط در نظر گرفته شود و اجزای مختلف دستگاه نیز کنترل شوند. مواردی که در نتیجه آزمایش تأثیرگذارند و باید به آن‌ها اهمیت داد عبارت‌اند از:

۱- شدت فلورسانس

شدت فلورسانس به طور چشمگیری با توجه به نوع فلئورفر، توالی DNA و پروتئین و محل فلئورفر در مولکول متفاوت است. قرار دادن یک فلئورفر نزدیک به جایگاه میان‌کنش می‌تواند منجر به یک آزمایش حساس و دقیق شود. همچنین با توجه به هدف و نوع آزمایش، فلئورفر باید از این نظر که با سوستر بر سر جایگاه اتصال رفتار رقابتی نداشته باشد نیز تست شود.

۲- شدت لیزر

شدت لیزر در تنظیم شیب دمایی تأثیر دارد. با تغییر تنظیمات شدت لیزر از ۱۰ الی ۱۰۰ درصد، به طور میانگین می‌توان سبب افزایش ۲ الی ۶ درجه‌ای دما شد. برای دستیابی به کیفیت مطلوب داده‌ها، شدت لیزر باید با توجه به نوع تعاملات مولکولی انتخاب شود.

۳- نوع بافر

نوع بافر مورد استفاده نیز ممکن است در توانایی آشکارسازی تعاملات تأثیرگذار باشد. بافرهای با درصد کم نمک منجر به اختلاف بیشتر در خصوصیات ترموفورزی مولکول می‌شوند. می‌توان سیستم مورد نظر را از نظر خصوصیات بافری بهینه کرد. بنابراین توصیه می‌شود که از بافرهای مختلف به‌منظور وضوح بیشتر سیگنال‌های تعامل استفاده شود. البته مایعات زیستی همانند خون و عصاره سلولی نیز می‌توانند در ترموفورز مورد استفاده قرار گیرند.

۴- نوع لوله‌های مؤئینه

جنس لوله‌های مؤئینه باید به گونه‌ای باشد که مولکول‌های نمونه دچار چسبندگی به دیواره‌های آن نشود. بر اساس نوع نمونه، لوله مؤئینه می‌تواند آبدوست، آب‌گریز و یا ساده باشد.

این مرحله از آزمایش ترموفورز برای ارزیابی اطلاعات واکنش بسیار مناسب است. ترموفورز در بازه زمانی متفاوتی از خیز دمایی رخ می‌دهد و اساساً مرحله‌ای است که فرایند انتشار در آن صورت می‌گیرد و معمولاً یک ثانیه بعد از روشن کردن لیزر فرورسرخ رخ می‌دهد. تغییرات در خصوصیات ترموفورزی گونه‌ای که با رنگ فلورسنسی نشان‌دار شده است منعکس‌کننده تغییراتی است که بر تحرک ترموفورزی (DT) و ضریب توزیع (D) تأثیر دارند. این تغییرات شامل تغییرات در اندازه، بار و لایه حلال‌پوشی مولکول می‌باشند. این تغییرات همانند تغییرات رخ داده در مرحله خیز دمایی به صورت موضعی نیستند بلکه تغییرات کلی مولکول نشان‌دار شده با رنگ فلورسانس را شامل می‌شود. یکی از مهم‌ترین مزیت‌های این روش این است که نه تنها به تغییرات اندازه کمپلکس در پاسخ به تعاملات و اتصالات بستگی دارد بلکه به تغییرات در بار و لایه حلال‌پوشی نیز بستگی دارد. بنابراین، خواص ترموفوریتی تغییر می‌کنند، حتی اگر یک ترکیب مولکولی، پپتید یا حتی یون با پروتئین نشان‌دار فلورسنسی بسیار بزرگ‌تر تعامل داشته باشد.

به‌منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده، نسبت مقادیر فلورسانس ۳۰ ثانیه بعد از روشن کردن لیزر فرورسرخ و یک ثانیه بعد از روشن کردن لیزر محاسبه می‌شود و نمودار آن در مقابل غلظت مولکول نشان‌دار شده رسم می‌شود. به این ترتیب فلورسانس نرمال مرحله خیز دمایی را شامل نمی‌شود و تنها تغییرات فلورسانسی القا شده به وسیله تحرک ترموفورزی (تغییرات غلظتی) را شامل می‌شود. به‌منظور اینکه خیز دمایی در تجزیه و تحلیل‌ها دخیل باشد می‌توانیم نسبت فلورسانس اولیه به فلورسانس ۳۰ ثانیه پس از روشن کردن لیزر فرورسرخ را به دست آورده و نمودار آن را محاسبه کنیم. باید توجه داشت که لازم نیست ترموفورز به‌منظور دستیابی به ثابت توزیع به حالت پایدار یا steady state برسد (۱۶، ۱۳، ۹).

انتشار بازگشتی

پس از اینکه لیزر فرورسرخ خاموش شد، شیب دمایی به‌سرعتی که ایجاد شده بود از بین می‌رود. به محض اینکه گرادیان دمایی به‌عنوان نیروی محرکه ترموفورز برطرف شد، گرادیان غلظتی نیز برطرف می‌شود. مدت زمان لازم برای رسیدن به یک توزیع همگن مولکول‌ها بستگی به سرعت انتشار و اندازه مولکول‌ها دارد. بنابراین انتشار برگشتی برای تشخیص تغییرات اندازه مولکول بسیار مناسب است. در اصل این فرایند شبیه به روش (FRAP)^۹ است و می‌توان قطر هیدرودینامیکی مولکول را اندازه‌گیری کرد. علاوه بر این اطلاعات دیگری که

^۹ Fluorescence recovery after photo bleaching

۵- دمای واکنش

انجام واکنش را می‌توان با دما کنترل کرد. انجام ترموفورز در دماهای مختلف می‌تواند اطلاعات مهمی از واکنش در اختیار قرار دهد. محدوده تغییرات دما در ترموفورز بین ۲۰ الی ۴۵ درجه سانتی‌گراد است (۱۵).

گستره کاربردی روش ترموفورز

تعیین تمایلات مولکول‌های زیستی به واکنش با دقت بسیار بالا

یکی از مهم‌ترین کاربردهای ترموفورز در زمینه تعیین تمایل مولکول‌ها در تعاملات زیستی می‌باشد. این تعاملات شامل تعامل پروتئین-پروتئین، پروتئین-پپتید، پروتئین-یون، پروتئین-نوکلئیک‌اسید و پروتئین-غشا می‌باشد. این روش دقت بسیار بالایی دارد و قادر است ثابت تجزیه و واکنش (Kd) را در غلظت‌های پیکومولار که در داروسازی اهمیت ویژه‌ای دارد تعیین کند. مزیت منحصر به فرد ترموفورز در آشکارسازی تغییرات بسیار کوچک در لایه حلال‌پوشی مولکول است و در نتیجه برای تجزیه و تحلیل‌های مستقل از طبیعت و اندازه مولکول بسیار مناسب است.

میان‌کنش پروتئین‌های غشایی

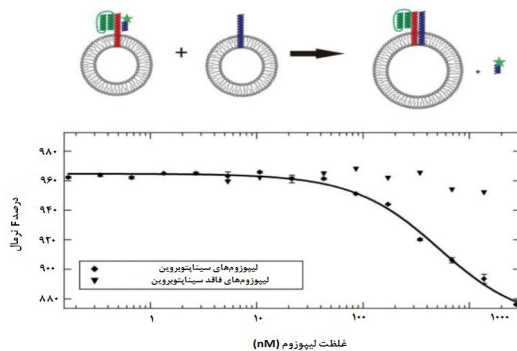
همجوشی انواع غشاءها، وزیکول‌ها، لیپوزوم‌ها و میسل‌ها یکی از فرایندهای مهمی است که توجه زیادی به آن می‌شود. در محیط بدن برای اهداف مختلفی از جمله انتقال پیام، انتقال مواد و ارتباطات سلولی کاربرد دارد. در تحقیقات زیستی از این فرایند در زمینه داروسازی استفاده می‌شود (۱۷). بنابراین برای بررسی آن روش‌های مختلفی استفاده می‌شود که یکی از مفیدترین روش‌ها روش ترموفورز می‌باشد.

همجوشی غشاءها و وزیکول‌ها در انتقال پیام‌های عصبی در موجودات زنده به طور مکرر انجام می‌شود. این همجوشی به واسطه گروهی از پروتئین‌های غشایی انجام می‌شود که SNARE نامیده می‌شوند. پروتئین‌های SNARE نقش کلیدی در فرایند همجوشی غشاءها در موجودات دارند. یکی از مهم‌ترین کاربردهای این پروتئین‌ها در اعصاب است که همجوشی وزیکول سیناپسی با غشای پس‌سیناپسی را در پاسخ به افزایش سطح یون کلسیم و ساطت می‌کنند (۱۹، ۱۸).

برای مطالعه چگونگی روند همجوشی، دو غشایی که حاوی پروتئین‌های SNARE سازگار و مکمل هستند را در نظر می‌گیریم. یکی از غشاءهای لیپوزومی حاوی پروتئین SNARE عصبی به نام سیناپتوبروین-۲ (که به اختصار Syb-2 نامیده می‌شود) و غشای دیگر نیز حاوی پروتئین SNAP-25، سینتاکسین-1 و قطعه‌ای از پروتئین سیناپتوبروین-۲ است که با الکسافلور ۴۸۸ نشان‌دار

شده است. با اتصال کامل توالی ۴۷ آمینواسیدی متصل به سینتاکسین-1 به SNARE کمپلکس سیس تشکیل می‌دهند. به این ترتیب همجوشی دو غشاء انجام شده و سیگنال فلورسانسی آشکار می‌شود.

در نمودار تغییرات فلورسانس نرمال در مقابل غلظت لیپوزوم‌های حاوی سیناپتوبروین (غیرنشان‌دار) مشاهده می‌شود (نمودار ۲). برای انجام تیتراسیون، غلظت لیپوزوم نشان‌دار شده ثابت نگاه داشته می‌شود. در غلظت ۴۵۰ نانومولار ۵۰ درصد اتصالات انجام می‌شود. تغییرات مشاهده شده در نوسانات ترموفورزی تفکیک قطعه ۴۷ آمینواسیدی را از لیپوزوم نشان‌دار شده در رقابت با سیناپتوبروین که نسبت به این قطعه کوتاه تمایل بیشتری به اتصال با لیپوزوم دارد را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه تعامل به صورت رقابتی است، همان‌طور که در نمودار مشاهده می‌کنیم در مقایسه با نمودار شاهد که مربوط به لیپوزوم‌های فاقد سیناپتوبروین است، تغییرات ترموفورزی در غلظت‌های پایین لیپوزوم‌های سیناپتوبروین چندان قابل محسوس نیست زیرا مقدار کمی از قطعات ۴۷ آمینواسیدی تفکیک شده‌اند. اما در غلظت‌های بالا این تغییرات بسیار قوی و مشهود است (۱۸، ۱۳).

مشخص

نمودار ۲- نمودار حاصل از بررسی نحوه میان‌کنش پروتئین‌های غشایی ERANS به وسیله ترموفورز.

کاربرد ترموفورز در مطالعه میان‌کنش پروپیل اولیگوپپتیداز و آلفا سینوکلئین (عامل بیماری پارکینسون و دیگر سینوکلئینوپاتی‌ها)

بعد از آلزایمر، پارکینسون شایع‌ترین اختلال عصبی محسوب می‌شود که نه دلیل کاملاً واضحی دارد و نه درمان قطعی برای آن وجود دارد. تجمع آلفاسینوکلئین در مغز، مهم‌ترین عامل در بیماری‌های سینوکلئینوپاتی‌ها و دیگر بیماری‌های مرتبط با زوال عقل همانند پارکینسون محسوب می‌شود. در واقع در این بیماری‌ها، پروتئین‌های سینوکلئین به هم می‌چسبند و توده‌هایی به نام اجسام لویی^{۱۰} تشکیل می‌دهند که این توده‌ها سبب اختلال در کارکرد سلول‌های عصبی و در نهایت

¹⁰ Lewy bodies

و ساختار این مولکول‌ها خصوصاً برای ساختار فیبریل آلفاسینوکلئین متفاوت است.

همچنین در مطالعاتی که بر رفتار اتصال آن‌ها به مولکول‌های مختلف انجام شد، مشخص شد که نسبت مولکول برچسب‌دار به بدون برچسب نیز می‌تواند پارامترهای تجربی را تحت تأثیر قرار دهد. خصوصاً در مورد ترکیباتی مثل اپی‌گالوکاتچین‌گالات یا به اختصار EGCG که می‌توانند شدت فلورسانس رنگ را تحت تأثیر قرار دهند. اپی‌گالوکاتچین‌گالات ترکیب با فرمول شیمیایی $C_{22}H_{18}O_{11}$ و محلول در آب است که خاصیت ضدسرطانی خصوصاً در ارتباط با تومورهای مغزی را دارد. در بررسی میان‌کنش این مولکول با آلفاسینوکلئین، مشخص شد که اگر نسبت مولکول برچسب‌دار به مولکول بدون برچسب، بیش از حد بالا باشد، خواص سطحی و نحوه پیوستگی توده‌های α -سینوکلئین به طور قابل توجهی در مقایسه با یک ساختار کاملاً بدون برچسب قابل تغییر است. مطالعات نشان داد که در نسبت بهینه $0.02/0.03$ الی ثابت اتصال EGCE به فیبریل‌های آمیلوئید آلفاسینوکلئین و اولیگومرهای آن به ترتیب برابر $2/5 \pm 0/4$ میکرومولار و $4/3 \pm 0/8$ میکرومولار است. تمایل اتصال فیبریل‌ها در این آزمایش در قیاس با شرایطی که قدرت یونی محلول بالا بود حدوداً یک واحد کمتر است. در حالی که تمایل EGCE به اولیگومرها بیش از این مشخص نشده بود. چنین تغییراتی در ثابت اتصال بر روی خصوصیات ترموفورزی مولکول تأثیرگذارند. بنابراین می‌توان با انجام این آزمایشات به این تغییرات پی برد. نتایج این مطالعه نشان داد که گونه‌های یک مولکول که دارای خصوصیات الکتروفورزی مشابه هستند می‌توانند از نظر خصوصیات ترموفورزی بسیار متفاوت باشند و می‌توان از این روش برای مطالعه دقیق خصوصیات منحصر به فرد زیستی، فیزیکی و شیمیایی و همچنین رفتار تعاملی آن‌ها در محیط‌های مختلف استفاده کرد (۲۱).

استفاده از ترموفورز برای توسعه آنتی‌بادی‌های منوکلونال در درمان تومورهای سیستم عصبی

محیط اطراف تومورها به شدت سرکوب‌کننده سیستم ایمنی است و به طور موضعی پاسخ‌های ضد توموری لنفوسیت‌های T را که از نفوذ و گسترش تومور جلوگیری می‌کنند را تنظیم می‌کند. به طور کلی لنفوسیت‌های T به منظور منع گسترش تومور مولکول‌هایی به نام PD-1 را بیان می‌کنند و تومور نیز در مقابل این مولکول لیگاند PD-1 یا به اختصار PD-L1 و PD-L2 را بیان می‌کنند و به این ترتیب عملکرد سیستم ایمنی را خنثی می‌کنند. مطالعات نشان داده که می‌توان با مسدود کردن میان‌کنش PD-1 و لیگاندهای آن با استفاده از آنتی‌بادی‌های منوکلونال یا anti-PD-1 و یا anti-PD-L1، از خنثی‌سازی عملکرد سیستم ایمنی در مقابل انواع تومورها جلوگیری به عمل آورد. برای این

مرگ آن‌ها می‌شوند. عملکرد اصلی این پروتئین به طور دقیق مشخص نیست؛ اما فرضیات بر این اساس است که در انتقال پیام‌های سیناپسی، بسته‌بندی و انتقال وزیکول‌های سیناپسی نقش دارد. آلفا سینوکلئین یا به اختصار aSyn حاوی ۱۴۰ آمینواسید در سه دومین پروتئینی است: دومین N-ترمینال که جهش‌های مختلفی که سبب ایجاد انواع پارکینسون می‌شوند در این بخش قرار دارند، بخش مرکزی آب‌گریز که در تجمع و تشکیل توده نقش مهمی دارد و در نهایت دومین C-ترمینال که ناحیه اسیدی پروتئین است و در تشکیل شکل‌گیری فیبری پروتئین نقش دارد. مطالعات نشان می‌دهند که عامل مهم در تجمع این پروتئین‌ها، پروتئینی به نام پروپیل اولیگوپپتیداز می‌باشد. پروپیل اولیگوپپتیداز یک پروتئین ۸۰ کیلودالتونی با فعالیت سرین پروتئازی است که در مغز و دیگر بافت‌های بدن وجود دارد. در مطالعه‌ای که به منظور درک نحوه تأثیر پروپیل اولیگوپپتیداز در تجمع آلفاسینوکلئین‌ها در سلول‌های عصبی N2A موش انجام شد، میان‌کنش پروپیل اولیگوپپتیداز فعال با نام اختصاری (PREP) و پروپیل اولیگوپپتیداز موتانت (غیرفعال) با نام اختصاری (PREPS554A) با روش ترموفورز مورد مطالعه قرار گرفت. در این آزمایش تتراسیون مقدار معینی از پروپیل اولیگوپپتیداز فعال PREP و غیرفعال (PREPS554A) که با رنگ فلورسانس NT-647 برچسب‌دار شده بودند با غلظت‌های مختلفی از آلفاسینوکلئین فاقد برچسب انجام شد. نتایج حاصل نشان دادند که آلفا سینوکلئین با ثابت‌های تعادل $2/96$ میکرومولار و $1/41$ میکرومولار به ترتیب به پروپیل اولیگوپپتیداز فعال و پروپیل اولیگوپپتیداز غیرفعال متصل می‌شود. به عبارتی آلفاسینوکلئین با تمایل بیشتری به پروپیل اولیگوپپتیداز متصل می‌شود. بنابراین می‌توان با طراحی مولکولی که بتواند عملکرد پروتئین پروپیل اولیگوپپتیداز را مهار کند، از تجمع آلفا سینوکلئین‌ها و در نتیجه پیشروی بیماری پارکینسون جلوگیری کرد (۲۰).

مطالعه خصوصیات بیوفیزیکی آلفاسینوکلئین‌ها با استفاده از ترموفورز

در مطالعه دیگری به منظور مطالعه خصوصیات بیوفیزیکی مولکول‌های آلفاسینوکلئین، از روش ترموفورز استفاده شد. در این مطالعه برای بررسی تأثیر اندازه این مولکول بر خصوصیات ترموفورزی آن، سه مدل آلفاسینوکلئین مونومری، اولیگومری و فیبری در محلول بافری یک میلی‌مولار تریس و $\text{pH}=7/4$ مورد مطالعه قرار گرفتند. نتایج نشان داد که با افزایش اندازه آلفاسینوکلئین با توجه به ساختار، ضریب سورت نیز افزایش می‌یابد. موردی که در این آزمایش نسبت به وابستگی ضریب سورت به اندازه جالب توجه بود، ضریب نفوذ حرارتی مولکول‌ها بود. به عبارتی علاوه بر ضریب سورت، ضریب نفوذ حرارتی نیز بر اساس اندازه

EcoSSB با یک مولکول 35 (dT) Cy5-oligo اشغال می‌شود (۲۳).

مطالعه سینتیک آنزیم‌ها

ترموفورز روشی ساده و کارآمد برای اندازه‌گیری سینتیک واکنش‌ها نیز محسوب می‌شود (۲۴). با این روش می‌توان سرعت تغییر سوستر، اتصال رقابتی مهارکننده‌ها، شرایط بافر یا اثر عوامل دیگری که در سرعت واکنش تأثیر دارند را بررسی کرد.

برای بررسی کاربرد این روش در اندازه‌گیری سینتیک آنزیم‌ها مطالعه‌ای که بر روی آنزیم DNase I انجام شد مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این مطالعه دو راه مختلف برای انجام آزمایش اجرا شد. در راه اول فعالیت نوکلئاز را مستقیماً در یک لوله موئینه در سه مرحله زمانی (مرحله اول لیزر فرورسرخ خاموش بود، مرحله دوم لیزر روشن و در مرحله سوم لیزر مجدد خاموش شد) اندازه‌گیری گردید. در راه دوم واکنش را در دوره‌های مختلف انکوباسیون متوقف کرده و سپس در هر دوره آزمایش MST انجام شد. شواهد به دست آمده از هر دو آزمایش تغییرات ترموفورزی وابسته به زمان که دال بر فعالیت اندونوکلیازی DNase I است را نشان داد. با انجام این دو روش و مقایسه نتایج، اثبات شد که از روش ترموفورز علاوه بر استفاده در تعیین و تشخیص تعاملات مولکولی، در مطالعه سینتیک آنزیم‌ها نیز استفاده گردد (۲۵).

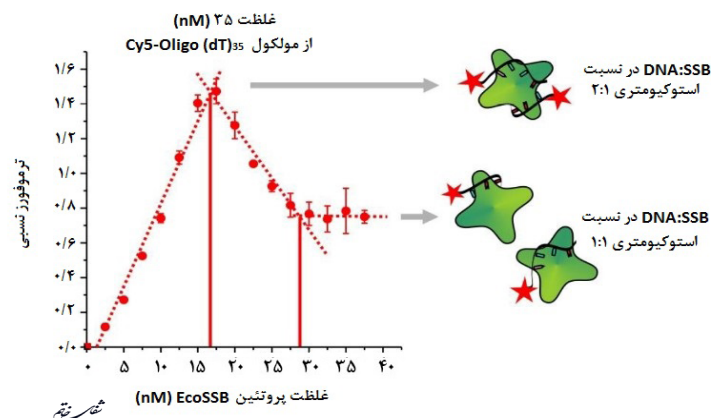
مطالعه ساختار پروتئین‌ها (تاخوردگی پروتئین‌ها)

از کاربردهای دیگر ترموفورز علاوه بر تعیین و شناسایی تعاملات مولکولی می‌توان به شناسایی و تشخیص خصوصیات تاخوردگی پروتئین‌ها اشاره کرد. نحوه دناتوراسیون پروتئین‌ها در تشخیص استحکام و ساختار تاخوردگی آن‌ها بسیار مهم است. تحلیل فرایند تاخوردگی و دناتوراسیون پروتئین‌ها در طراحی ساختار بهینه و مناسب جهت درمان بیماری‌های گوناگون از جمله بیماری‌هایی که با تاخوردگی غلط پروتئین‌ها در

منظور، در پژوهشی میان‌کنش PD-1-eGFP و PD-L1-eGFP بیان شده در سلول‌های CHO-K1 برای تعیین تمایل کمپلکس‌های ایجاد شده از PD-1 و لیگاند آن PD-L1 در محیط تومور به روش ترموفورز مورد مطالعه قرار گرفت. PD-1 یک گلیکوپروتئین غشایی نوع I است که از ۲۸۸ اسیدآمینه تشکیل شده است. این پروتئین بر سطح سلول‌های CD4+، سلول‌های CD8+، سلول‌های T، سلول‌های T محیطی و سلول‌های عصبی بیان می‌شود. در این مطالعه مشخص شد که روش ترموفورز روشی بسیار دقیق و ارزشمند برای مطالعه مسیر PD-1 / PD-L1 و همچنین توسعه مسدودکننده‌های این مسیر است. همچنین مشخص شد که می‌توان از پروتئین‌های تخلیص نشده برای مطالعه میان‌کنش انواع مولکول‌ها در روش ترموفورز استفاده کرد (۲۲).

بررسی خصوصیات استوکیومتری واکنش‌های زیستی

پروتئینی به نام EcoSSB یکی از پروتئین‌هایی است که در همانندسازی DNA نقش کلیدی را ایفاء می‌کند. این پروتئین تترامری است که به تک رشته‌های الیگونوکلئوتیدی متصل می‌شود. به‌منظور آشنایی با کاربرد روش ترموفورز در مطالعه خصوصیات استوکیومتری واکنش‌ها، میان‌کنش این پروتئین را با الیگونوکلئوتیدی که حاوی ۳۵ نوکلئوتید است بررسی می‌کنیم (نمودار ۳). در این مطالعه الیگو نوکلئوتید با Cy5 نشان‌دار شده است. ۳۰ نانومولار از این مولکول برای تیتراژ کردن ۴۰ نانومولار از پروتئین EcoSSB استفاده می‌شود. نمودار حاصل نشان می‌دهد که با افزایش غلظت EcoSSB تا ۱۵ نانومولار سیگنال ترموفورز نیز افزایش می‌یابد. سپس تا غلظت ۳۰ نانومولار EcoSSB سیگنال ترموفورز کاهش می‌یابد. این حالت از نمودار نشان می‌دهد که در غلظت ۱۵ نانومولار، هر پروتئین EcoSSB با دو مولکول 35 (dT) Cy5-oligo اشباع می‌شود، یعنی رابطه استوکیومتری ۲:۱ می‌باشد. اضافه کردن EcoSSB بیش از غلظت ۱۵ نانومولار موجب کاهش جایگاه‌های اشغالی می‌شود، تا اینکه در غلظت ۳۰ نانومولار هر مولکول

نمودار ۳- بررسی خصوصیات استوکیومتری میان‌کنش پروتئین BSSocE با الیگونوکلئوتید به وسیله روش ترموفورز.

سه مرحله انجام می‌شود. مطابق نمودار ۴ دنا تورا سیون القا شده این پروتئین توسط GdmCl نمودار ترموفورزی دو حالت گذار در محدوده ۰/۸ و ۱/۸ مولار از غلظت GdmCl نشان می‌دهد. در غلظت ۱ الی ۱/۶ مولار GdmCl یک واسطه ساختاری پایداری تشکیل می‌شود که ترموفورز آن از حالت کاملاً تاخورد و کاملاً دنا توره شده کونکاناوالین A بیشتر است. همان‌طور که این مطالعه نشان می‌دهد، با توجه به مصرف کم نمونه و زمان اندازه‌گیری کوتاه، MST به‌عنوان یک جایگزین جالب توجه برای تجزیه و تحلیل فرایند دنا تورا سیون کمپلکس‌های پروتئینی می‌باشد (۲۵).

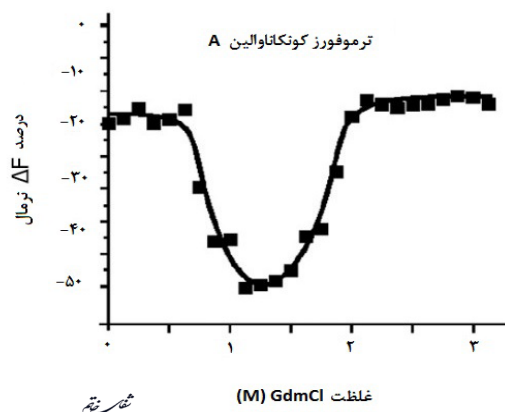
نتیجه‌گیری

در این مقاله با استناد بر مطالعاتی که با استفاده از روش ترموفورز انجام شده بود سعی کردیم این روش را معرفی کرده و به مزایا و کاربردهای مختلف آن اشاره کنیم. مطالعات انجام شده نشان می‌دهند که این روش گستره کاربرد فراوانی دارد. با استفاده از این روش می‌توان رفتار درشت مولکول‌های زیستی، پلیمرها و حتی مولکول‌های کوچک را در محلول‌های مختلف مورد مطالعه قرار داد. شرایطی که در این روش برای مطالعه مولکول‌ها فراهم می‌شود به محیط طبیعی و بدن موجودات زنده بسیار نزدیک است. از طرفی مقدار نمونه مورد نیاز برای آزمایش بسیار ناچیز و بدون نیاز به تخلیص پروتئین است، همچنین پارامترهای اتصال قابل اندازه‌گیری و تعیین می‌باشند. بنابراین با این روش، جزئی‌ترین تغییراتی که در مولکول در حین واکنش صورت می‌گیرد در زمان کوتاه و با هزینه کمتر تعیین می‌گردد. از این رو، در مطالعات دارویی و درمانی خصوصاً در آسیب‌های عصبی می‌تواند بسیار کاربردی باشد.

ارتباط است بسیار حائز اهمیت می‌باشد.

روش ترموفورز یکی از روش‌های مناسب جهت شناسایی فرایند تاخوردگی پیچیده بسیاری از پروتئین‌ها می‌باشد و حتی با استفاده از این روش می‌توان واسطه‌های ساختاری مختلفی که از تاخوردگی غلط به دست می‌آیند را شناسایی و بررسی کرد.

به این منظور به مطالعه‌ای که در رابطه با تغییرات خصوصیات ترموفورزی کونکاناوالین A بر اثر غلظت GdmCl انجام شده است اشاره می‌کنیم. کونکاناوالین A متعلق به خانواده‌ای از پروتئین‌ها به نام لکتین است که کاربردهای زیستی مختلفی دارد. برای مثال برای شناسایی سلول‌های سالم و سرطانی کاربرد دارد، در مطالعه گلیکولاسیون سلول‌ها و همچنین تهیه اولیگوساکاریدها و گلیکوپپتیدها در آزمایشگاه با استفاده از کروماتوگرافی تاملیلی کاربرد دارد. در مطالعات پیشین مشخص شده که فرایند دنا تورا سیون این پروتئین در

نمودار ۴- مطالعه تاخوردگی و دنا تورا سیون پروتئین‌ها به وسیله ترموفورز.

منابع

1. Fekri R, Salehi M, Asadi A, Kubicki M. Spectroscopic studies, structural characterization and electrochemical studies of two cobalt (III) complexes with tridentate hydrazone Schiff base ligands: Evaluation of antibacterial activities, DNA-binding, BSA interaction and molecular docking. *Applied Organometallic Chemistry*. 2018; 32(2): e4019.
2. Miri V, Asadi A, Mansourizadeh F, Sagha M, Ghasem Golmohammadi M. Fabrication and evaluation of the morphology, biodegradability, and chemical characteristics of the nano-fibrous scaffold poly-L-lactic-acid (plla) and its application in neural tissue engineering. *Journal of Urmia University of Medical Sciences*. 2015; 25(11): 988-97.
3. Seidel SA, Wienken CJ, Geissler S, Jerabek-Willemsen M, Duhr S, Reiter A, et al. Label-free microscale thermophoresis discriminates sites and affinity of protein-ligand binding. *Angew Chem Int Ed*

Engl. 2012; 51(42): 10656-9.

4. Bao J, Krylova SM, Wilson DJ, Reinstein O, Johnson PE, Krylov SN. Kinetic capillary electrophoresis with mass-spectrometry detection (kce-ms) facilitates label-free solution-based kinetic analysis of protein-small molecule binding. *Chembiochem*. 2011; 12(17): 2551-4.
5. Breitsprecher D, Schlinck N, Witte D, Duhr S, Baaske P, Schubert T. Aptamer binding studies using microscale thermophoresis. *Methods Mol Biol*. 2016; 1380: 99-111.
6. Piazza R. Thermophoresis: moving particles with thermal gradients. *Soft Matter*. 2008; 4(9): 1740-4
7. Entzian C, Schubert T. Studying small molecule-aptamer interactions using MicroScale Thermophoresis (MST). *Methods*. 2016; 97: 27-34.
8. Duhr S, Braun D. Why molecules move along a

- temperature gradient. PNAS. 2006; 103(52): 19678-82.
9. Seidel SA, Dijkman PM, Lea WA, van den Bogaart G, Jerabek-Willemsen M, Lazic A, et al. Microscale thermophoresis quantifies biomolecular interactions under previously challenging conditions. *Methods*. 2013; 59(3): 301-15.
10. Wienken CJ, Baaske P, Rothbauer U, Braun D, Duhr S. Protein-binding assays in biological liquids using microscale thermophoresis. *Nat Commun*. 2010; 1: 100. doi: 10.1038/ncomms1093.
11. Xiong X, Coombs PJ, Martin SR, Liu J, Xiao H, McCauley JW, et al. Receptor binding by a ferret-transmissible H5 avian influenza virus. *Nature*. 2013; 497(7449): 392-6.
12. van den Bogaart G, Meyenberg K, Diederichsen U, Jahn R. Phosphatidylinositol 4, 5-bisphosphate increases Ca²⁺ affinity of synaptotagmin-1 by 40-fold. *J Biol Chem*. 2012; 287(20): 16447-53.
13. Jerabek-Willemsen M, Wienken CJ, Braun D, Baaske P, Duhr S. Molecular interaction studies using microscale thermophoresis. *Assay Drug Dev Technol*. 2011; 9(4): 342-53.
14. Mao Y, Yu L, Yang R, Qu L-b, Harrington PdB. A novel method for the study of molecular interaction by using microscale thermophoresis. *Talanta*. 2015; 132: 894-901.
15. Asmari M, Ratih R, Alhazmi HA, El Deeb S. Thermophoresis for characterizing biomolecular interaction. *Methods*. 2018; 146: 107-19.
16. Bartoschik T, Maschberger M, Feoli A, André T, Baaske P, Duhr S, et al. Microscale thermophoresis in drug discovery. *Applied Biophysics for Drug Discovery*. 2017: p. 73-99.
17. Asadollahi E, Asadi A, Najafi F, Zahri S, Nasr SMH. Biological properties of pegylated PLA (PLA-PEG-PLA) and its capability for intracellular delivery of poor soluble peptide drug, gramicidin. *International Journal of Drug Delivery*. 2012; 4(2): 257-65.
18. Van Den Bogaart G, Thutupalli S, Risselada JH, Meyenberg K, Holt M, Riedel D, et al. Synaptotagmin-1 may be a distance regulator acting upstream of SNARE nucleation. *Nat Struct Mol Biol*. 2011; 18(7): 805-12.
19. Pobbati AV, Stein A, Fasshauer D. N-to C-terminal SNARE complex assembly promotes rapid membrane fusion. *Science*. 2006; 313(5787): 673-6.
20. Savolainen MH, Yan X, Myöhänen TT, Huttunen HJ. Prolyl oligopeptidase enhances α -synuclein dimerization via direct protein-protein interaction. *J Biol Chem*. 2015; 290(8): 5117-26.
21. Wolff M, Mittag JJ, Herling TW, De Genst E, Dobson CM, Knowles TP, et al. Quantitative thermophoretic study of disease-related protein aggregates. *Scientific Reports*. 2016; 6: 22829.
22. Magnez R, Thiroux B, Taront S, Segoula Z, Quesnel B, Thuru X. PD-1/PD-L1 binding studies using microscale thermophoresis. *Scientific Reports*. 2017; 7(1): 17623.
23. NT020AN, Breitsprecher D. Protein-DNA interaction analysis, dissection of complex interaction mechanisms by binding mode dependent thermophoresis signals – ssDNA binding to EcoSSB. *NanoTemper Technologies*.
24. Topf A, Franz P, Tsiavaliaris G. MicroScale thermophoresis (MST) for studying actin polymerization kinetics. *Biotechniques*. 2017; 63(4): 187-90.
25. Jerabek-Willemsen M, André T, Wanner R, Roth HM, Duhr S, Baaske P, et al. MicroScale thermophoresis: interaction analysis and beyond. *J Mol Struct*. 2014; 1077: 101-13.